

Riemer Paula És Családja

Ez a kép körülbelül 1914-ben készült Lippán, ahol nagyapámnak, Mittelman Árminnak az édesanyja élt özvegyasszonyként [balról a második ülő személy], és körül van véve az öt unokával, tehát a nagyapa öt gyermekével. Az álló személy a dédmama háta mögött az édesanyám, Mittelman Paula, mellette balra az öccse, Sándor, aki egy évvel volt fiatalabb, mint édesanyám, az ő háta mögött áll édesanyám egyik húga, Ágnes, aki körülbelül hét évvel volt fiatalabb, mint édesanyám, előtte áll Aliz nevű nagynéném, és a nagymamától jobbra [balról az első] áll egy kicsi fiú, a legkisebbik gyermek, Gábor, aki körülbelül két éves lehetett ezen a képen. A kép nyilván egy nyaralás alkalmával készült, mert gyakran mentek Lippára, a dédmamához. Elég nagy család élt Aradon, tehát ragaszkodtak a családhoz, és sok időt töltöttek ott. Nagyapám, Lippán, Arad mellett született 1863-ban, és onnét került Marosvásárhelyre, vagyis előzőleg Szászrégenbe. Auschwitzban halt meg. A dédmamáról nem meséltek. Mikor én megszülettem, ő már rég nem élt. Nem tudom, hogy a férje mivel foglalkozott, de úgy tudom, hogy részt vett még az 1848-as szabadságharcban. Így emlékszem. A lakásról, úgy rémlik, azt mondták, hogy egy háznak az udvarán volt, mint ahogy régebben építkeztek, hogy több lakás volt egy udvaron. Hát nem voltak gazdagok, egyszerű polgáremlékek voltak, és özvegyasszony lévén, nyilván nem lehetett gazdag, és úgy gondolom, hogy [később] nagyapa segítette őt, mert ő volt a családfenntartó. A lányok, Dóra és Rózsi, a nagyapa testvérei még otthon voltak, tehát egyetlen családfenntartó a nagyapám volt. Édesanyámék ötön voltak testvérek, ő volt a legidősebb. Utána következett Mittelman Sándor, aki 1898-ban született, ő is Szászrégenben, leérettségizett és tisztviselő ember volt, nem tudnám megmondani, hogy hol. Megnősült, és egy marosvásárhelyi lányt vett feleségül, Dudutz Irénnek hívták, római katolikus volt. Ők aztán később, az első világháború után, kiköltöztek [Szász]Régen mellé, Marosfelfaluba, ott volt egy malom, és azt vezette a nagybácsim. Az első világháborúban Sándor olasz fogságban volt, ezüstérmes hadnagy vagy főhadnagy volt, nem tudom pontosan, de ez fontos, mert ennek ellenére elvitték, és úgy pusztult el a deportálásban. Dacára annak, hogy keresztény felesége volt, először fehér karszalagos munkaszolgálatos volt, és utána bekerült egy Ausztriában lévő lágerbe, és ott halt meg [Fehér karszalagot a zsidó származású keresztények viseltek, vagyis azok a kikeresztelkedettek, akik a hatályos zsidótörvények értelmében zsidónak

minősültek. Őket keresztény munkaszolgálatos századokba osztották be. Lásd még: munkaszolgálat. -- A szerk.]. Egy fiuk van, István, ő 1927-ben született, Szászrégenben él még, nem nő, nyugdíjas jelen pillanatban. A következő, Ágnes, 1903-ban született, érettségizett, és egész fiatalon férjhez ment egy Mendel Sándor nevű szászrégeni bankigazgatóhoz. Két gyerekük volt, a lány, Johanna 1926-ban született, a fiú, Tamás 1929-ben. Sajnos mind Ágnes, mind a férje, mind Johanna Auschwitzban elpusztultak. Tamás Kolozsvárt él, mérnökember, most már ő is nyugdíjas. 15 éves volt, mikor deportálták, egy ügyes, talpra esett fiúcska volt, és csodálatos módon túlélte, együtt volt Grün Lacival [A Centropa készített Grün Lászlóval is interjút. -- A szerk.]. Egy ottani német munkavezető nagyon szerette őt, látta, hogy egy egyedülálló gyermek, és igyekezett rajta valamennyit segíteni. Tamás Kolozsváron él, van két fia, mind a kettő Izraelben él. Utána következett Aliz, a férje után Vértes, ő 1911-ben született Marosvásárhelyen. 1933-ban Aradra ment férjhez egy Vértes Gyula nevű kereskedőhöz, festéküzletük volt. A férje meghalt 1955-ben. Aliz nem volt deportálva. Két gyereke van: Vértes Ádám, aki 1936-ban, és Éva, aki 1939-ben született. Mindketten Bukarestben élnek, így 1960 körül Aliz nagynéném is leköltözött a fiához, Ádámhoz. 1986-ban Aliz is meghalt szegény. A két unokatestvérem ott él Bukarestben, mind a kettővel tartom a kapcsolatot. A legkisebb fiú, Mittelman Gábor 1912-ben született, kereskedő ember volt, egy nagyon bájos, kedves fiú, nem volt nő. A bori lágerben pusztult el, ott állítólag agyonlőtték.